

FIȘA MĂSURII 4/2A

Denumirea măsurii - Investiții în exploatații agricole și pomicole

CODUL Măsurii - Măsura 4 / 2A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, în general se practică agricultură în ferme de subzistență și semisubzistență și nu agricultură intensivă, în exploatații agricole. Agricultură din zona se bazează pe exploatații individuale, de mici dimensiuni. Chiar dacă anumite ferme și-au îmbunătățit dotările cu mijloace de producție mai moderne, inclusiv finanțate din fonduri nerambursabile, există încă un număr mare de mici fermieri și gospodării individuale care lucrează cu mijloace rudimentare. Pe întreg teritoriul GAL TO există un singur fermier care deține suprafața mai mare de 100 ha (114 ha) și 2 fermieri care dețin suprafețe mai mari de 40 ha (de 43, respectiv 49 ha). În ultimii 3 ani se constată o tendință de creștere a numărului de ferme de semisubzistență, ceea ce înseamnă o valorificare mai bună a potențialului agricol, o parte a produselor rezultate din activitățile agricole ajungând și pe piață.

În microregiunea GAL TO sunt întrunite o serie de **condiții favorabile dezvoltării sectorului zootehnic, care țin în primul rând de suprafețele însemnate de pășuni și fânețe** specifice zonelor deluroase și piemontane, remarcându-se existența unei baze furajere corespunzătoare cantitativ și diversificată. **Creșterea animalelor este un domeniu cu tradiție, fapt confirmat de preponderența fermelor cu profil de creștere a animalelor și celor mixte. Efectivele de animale din ferme au un nivel redus, în special bovine și ovine.**

Terenul arabil ocupă o suprafață redusă, fapt ce nu constituie o premisă favorabilă pentru culturile de câmp.

Pomicultura este o ocupație tradițională a microregiunii. Suprafața totală ocupată de livezi și vii la sfârșitul anului 2015 era de 3785 ha, reprezentând 9% din suprafața agricolă a teritoriului, în creștere cu 850 de hectare față de anul 2011. Principalele culturi de pomi fructiferi sunt cele de pruni, meri, peri și cireși. Fructele (mai ales mere, prune, pere) sunt utilizate în special pentru producerea de băuturi spirtoase (palincă), unul dintre produsele tradiționale specifice zonei. Majoritatea livezilor sunt exploatate în sistem extensiv (clasic).

În zona există un **interes crescut pentru conversia terenurilor ocupate de livezi în regim ecologic**. În anul 2012, peste 600 de producători din zona au depus cerere de conversie a terenurilor (în special livezi de pruni, meri, peri, nuci, cireși, dar și anumite suprafețe de pajisti

sau culturi vegetale) in regim ecologic. Acestia au primit certificarea din partea unui organism de certificare la finele anului 2014. In acest context, **este nevoie de crearea de facilitati de colectare, sortare, depozitare si procesare a fructelor, dar si a unor forme de desfacere.** Cultura capsunilor este o alta activitate traditionala in zona. Lipsa unor facilitati de depozitare frigorifice si de procesare a acestor produse ii demotiveaza pe producatorii din zona. În ciuda potențialului semnificativ al acestui sector, **fructele sunt slab valorificate sub forma produselor procesate.** Cu excepția procesării pentru producerea palincii, celelalte forme de procesare a fructelor în vederea realizării de produse cu valoare adăugată și valorificării pe piață (sucuri, gemuri, dulcețuri, fructe uscate) sunt aproape inexistente.

Datorită particularităților climatice și caracteristicilor legate de flora meliferă, **apicultura beneficiază de condiții de favorabilitate ridicată.**

In acest context este necesara sprijinirea exploatațiilor in special a celor mici si ale tinerilor si stimularea acestora pentru asociere in diverse forme colective deoarece majoritatea exploatațiilor au o dimensiune economica sub limita de ferma mica.

Deși la nivel individual, sunt eligibile exploatațiile agricole cu dimensiunea economică ceruta pentru ferma mica, prin intermediul formelor asociative, sprijinul poate fi accesat de toate exploatațiile agricole, chiar dacă acestea au o dimensiune economică sub aceasta limita.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivității agriculturii
- b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale măsurii

- a) Creșterea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea, extinderea sau diversificarea activităților agricole
- b) Creșterea valorii adugate a produselor prin pregătirea acestora pentru vânzare (procesare, depozitare, ambalare) și a gradului de participare a exploatațiilor pe piața
- c) Creșterea numărului de locuri de muncă

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Sprijinul prin acesta submăsură va conduce la creșterea competitivității și viabilității exploatațiilor atât prin investiții precum echipamente, utilaje, echipamente de irigații în fermă și procesare la nivelul fermei cât și prin investiții ce conduc la creșterea suprafeței ocupate cu plantații pomicole și/sau la reconversia plantațiilor existente (de exemplu: infiintarea de noi plantatii si/sau replantarea cu soiuri noi, mai productive).

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Investițiile individuale și/sau colective vor conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole.

Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing.

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

Investițiile în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor, vor viza inclusiv tehnologii eficiente de conservare a biodiversității, a prevenirii eroziunii solului și a gestionării apei.

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Investițiile vor viza utilizarea energiei regenerabile din biomasa, a unor tehnologii care vor asigura emisii reduse de carbon.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 „Investitii in active fizice” alineatul 1

„In cadrul acestei masuri se acorda sprijin pentru investitii tangibile si/sau intangibile care:”

- a) Amelioreaza nivelul global de performanta si de durabilitate al exploatatilor
- b) Vizeaza prelucrarea, comercializarea si/sau dezvoltarea produselor agricole care fac

obiectul anexei I la tratat.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A” Imbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării activitatilor agricole”

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare:

Sprijinul va fi acordat cu prioritate exploatațiilor care vor introduce produse, procese și tehnologii noi, rezultatul unor cercetări implementate prin PEI, proiectelor integrate

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL : Aceasta masura va fi complementara cu masura M1/1A, M1/1C ,M5/3A,M6/6A

Sinergia cu alte măsuri din SDL : Nu este cazul

2. Valoarea adăugată a măsurii

- posibilitatea accesului fermierilor mici la finanțare prin participarea acestora într-o formă colectivă
- posibilitatea creșterii valorii adugate a produselor care pot fi prelucrate în scopul

vanzarii

- posibilitatea participarii beneficiarilor la crearea de forme asociative si retele pentru lantul scurt, scheme de calitate, Grupuri operationale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor
R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul nr. 135 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private cu completările și modificările ulterioare.

Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Orice entitate juridică privată legal constituită, individuala sau colectiva care are activitate in domeniul agricol si pomicol.

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale din domeniul turismului și alimentației publice, sanatare, educatie etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

- Acțiuni eligibile
 - ❖ Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor în ceea ce privește infrastructura (cladiri, cai de acces), echipamente, utilaje, echipamente de irigații în fermă și procesare la nivelul fermei
 - ❖ Investiții ce conduc la creșterea suprafeței ocupate cu plantații pomicole și/sau la reconversia plantațiilor existente (de exemplu: înființarea de noi plantații și/sau replantarea cu soiuri noi, mai productive)
 - ❖ Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusive tehnologii eficiente de reducerea a emisiilor și poluării
 - ❖ Investiții individuale și/sau colective care vor conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole. Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing

- Acțiuni neeligibile
 - ❖ Investițiile în procesare pentru produse care nu provin din exploatarea sprijinită
 - ❖ Investițiile în energie regenerabilă altele decât biomasa
 - ❖ Investițiile care vor fi sprijinite prin scheme de ajutor de stat

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute în această măsură
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice
- Toate investițiile trebuie să fie pe teritoriul GAL
- Investițiile în sectorul pomicol să fie conform Cadrului Național de implementare aferent STP
 - Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată)

8. Criterii de selecție

- Principiul prioritizării fermelor mici
- Solicitantul este membru sau va deveni membru al formei asociative care va primi/a primit finanțare prin măsura LEADER
- Solicitantul își propune un proiect integrat inclusiv „lanțul scurt” și/sau scheme de calitate

- Solicitantul este membru sau va deveni membru al unui GO
- Principiul sectorului prioritar pentru microregiune
- Solicitantul va aplica pe Schemele de calitate

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este 50%.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora pentru sectorul agricol cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul :

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare
- Formelor colective;
- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice.

FEADR - Valore publica totala: 119.354,81 euro

Intensitatea s-a preluat din Anexa II la reg 1305/2013.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
2A Indicator specific	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți 4-exploatații
Indicator suplimentar	Număr de locuri de muncă nou create 1 loc de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 119.354,81 EURO